

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยถึงการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิก อบต. ที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของ อบต. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ประโยชน์แก่เกษตรกร

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 9 แห่ง จำนวน 168 คน ตามบัญชีรายชื่อขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปสอบถามสมาชิก อบต.

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปทางด้านลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าไคสแควร์ (Chi - square Test) ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปทางด้านลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

- เพศ สมาชิก อบต. ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.1 เป็นเพศชาย และสมาชิก อบต. ร้อยละ 8.9 เป็นเพศหญิง
- อายุ สมาชิก อบต. ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.1 อายุมากกว่า 40 ปี โดยสมาชิก อบต. ที่มีอายุสูงสุด 70 ปี อายุต่ำสุด 25 ปี และมีอายุเฉลี่ย 44.41
- ระดับการศึกษา สมาชิก อบต. ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.2 มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และร้อยละ 4.8 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

- สถานภาพสมรส สมาชิกอบต.ส่วนใหญ่ร้อยละร้อยละ 95.8 มีสถานภาพแต่งงาน หย่าร้าง และหม้าย ส่วนร้อยละ 4.2 มีสถานภาพโสด
- อาชีพ สมาชิกอบต.ส่วนใหญ่ร้อยละ 58.9 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 33.9 ไม่ได้ประกอบอาชีพการเกษตร และร้อยละ 7.1 ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพขึ้นไป
- รายได้ทั้งหมดของครอบครัว สมาชิกอบต.ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.3 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาทต่อปี ส่วนร้อยละ 13.7 มีรายได้มากกว่า 100,000 บาทต่อปี
- การดำรงตำแหน่งในอบต. สมาชิกอบต.ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.6 ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิก อบต. ร้อยละ 16.1 ดำรงตำแหน่งเป็นฝ่ายคณะกรรมการบริหาร และร้อยละ 14.3 ดำรงตำแหน่งเป็น ฝ่ายสภาอบต.
- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในอบต. สมาชิกอบต.ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.5 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งมากกว่า 2 ปีขึ้นไป โดยสมาชิกอบต.ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งสูงสุด 4 ปี ต่ำสุด 0.8 ปี และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเฉลี่ย 3.11
- การได้รับข่าวสารทางการเกษตร สมาชิกอบต.ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.0 ได้รับข่าวสารมากกว่า 1 เรื่อง ส่วนร้อยละ 31.0 ได้รับข่าวสารเพียง 1 เรื่อง

ข้อมูลในการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ระดับของการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. โดยเฉลี่ยรวม 2.36 ระดับการมีส่วนร่วมมาก ระดับของการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของอบต.ในด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. โดยเฉลี่ยรวม 2.43 ระดับการมีส่วนร่วมมาก ระดับความคิดเห็นของสมาชิกอบต.ในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตร โดยเฉลี่ยรวม 2.46 เห็นด้วยมาก

การทดสอบสมมติฐาน

ผลจากการทดสอบสมมติฐาน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. เพศ ผลการวิจัยพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของอบต.ในด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. และไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของสมาชิกอบต.ในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตร

2. อาชีพ ผลการวิจัยพบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. และมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของสมาชิกอบต. ในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตร แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของอบต. ในด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต.

3. รายได้ทั้งหมดของครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า รายได้ทั้งหมดของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของอบต. ในด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. และไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของสมาชิกอบต. ในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตร

4. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในอบต. ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของสมาชิกอบต. ในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตร แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. และการมีส่วนร่วมในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของอบต. ในด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต.

5. การได้รับข่าวสารทางการเกษตร ผลการวิจัยพบว่า การได้รับข่าวสารทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. กับการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของอบต. ในด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. และมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของสมาชิกอบต. ในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตร

สำหรับอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และการดำรงตำแหน่งในอบต. ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. การนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของอบต. ในด้านการพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต. และความคิดเห็นของสมาชิกอบต. ในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตร

ปัญหา อุปสรรค ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ ได้เสนอข้อคิดเห็นด้านปัญหาอุปสรรคต่างๆในการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานของอบต. ดังนี้

1. ปัญหาด้านการขาดงบประมาณในการพัฒนาด้านการเกษตรเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้น้อย ต้องจัดสรรไปในด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนมาก การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรสามารถทำได้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

2. ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่จะให้คำแนะนำทางด้านการเกษตร ทำให้เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรที่ถูกต้อง ยังยึดติดอยู่กับการเกษตรแบบเดิมอยู่

3. ปัญหาการไม่ตรงต่อเวลาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

4. ปัญหาความยากจน และหนี้สินของเกษตรกร ทำให้การพัฒนาทางด้านการเกษตรเป็นไปอย่างล่าช้า

ข้อเสนอแนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ทางภาครัฐควรช่วยสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทางด้านการเกษตร ให้แก่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมาให้บางส่วน
2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรให้คำแนะนำ ให้ความรู้ และความเข้าใจด้านการเกษตรให้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอบต. และผู้นำทางด้านการเกษตรให้มากขึ้น
3. ทางภาครัฐควรจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. ทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประสานงานกับหน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตรให้มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกอบต.ที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของอบต.ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ประโยชน์แก่เกษตรกร เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายโดยแยกตามประเด็นของการนำแผนไปใช้ไว้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าสมาชิกอบต.ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตรนั้น สมาชิกอบต.มีส่วนร่วมในฐานะตัวแทนของหมู่บ้านเพื่อสิทธิประโยชน์ของตนเองและหมู่บ้านที่พึงจะได้รับจากการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของสมาชิกอบต.เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมความพร้อมของคณะทำงาน และร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานของตำบลซึ่งถือว่าเป็นบทบาทและหน้าที่ที่สมาชิกอบต.พึงกระทำ

2. การมีส่วนร่วมในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาการเกษตร พบว่า สมาชิกอบต.ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ในด้านการพัฒนาการเกษตรอยู่ในระดับมาก ทำให้เกิดความสนใจรับรู้ข่าวสารการเกษตรและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการเกษตรมากขึ้น เนื่องจากว่าการมี

ส่วนร่วมในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของอบต. ในด้านการพัฒนาการเกษตรนั้น สมาชิกอบต. มีส่วนร่วมเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการประกอบอาชีพด้านการเกษตร พร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหาด้านการพัฒนาการเกษตร ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่นในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร และในการนำแผนไปใช้ในการดำเนินงานของสมาชิกอบต. นั้นยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาด้านการเกษตรต่อไป

3. ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตร พบว่า สมาชิกอบต. ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในด้านการนำแผนไปใช้ในการพัฒนาการเกษตรอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ต้องการให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพราะการจัดทำแผนเป็นนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งจะทราบปัญหาที่แท้จริงโดยมีแนวทางแก้ไข พร้อมทั้งมีแผนงานโครงการของภาครัฐสู่ชุมชนที่พัฒนาส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจให้มีการพัฒนาต่อเนื่องก่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลอย่างยั่งยืน

4. ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกอบต. ที่มีความสัมพันธ์กับการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ประโยชน์ได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ทั้งหมดของครอบครัว ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งและการได้รับข่าวสารทางการเกษตร ดังนั้นการนำแผนไปใช้ประโยชน์จึงควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆเหล่านี้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อคิดเห็นบางประการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาทางการเกษตร รวมทั้งอาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรให้มากขึ้น เพื่อที่จะได้นำข่าวสารความรู้ใหม่ๆมาเผยแพร่ให้แก่เกษตรกร
2. สมาชิกอบต. ควรออกไปพบปะเยี่ยมเยียนเกษตรกรบ่อยๆเพื่อที่จะได้รู้ปัญหาที่แท้จริงนำกลับมาหาแนวทางแก้ไขให้แก่เกษตรกร หรือแจ้งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดฝึกอบรม สัมมนา ตลอดจน ควรมีการจัดประชุมกลุ่มสมาชิกอบต. และกลุ่มเกษตรกรอยู่เสมอๆ เพื่อที่จะได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นการเพิ่มทักษะและเทคนิคใหม่ๆให้แก่เกษตรกร
4. ในการนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ในการดำเนินงานของอบต. ปัจจัยที่ควรพิจารณาในคุณสมบัติของสมาชิกอบต. คือ เพศ อาชีพ รายได้ทั้งหมดของครอบครัว ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งและการได้รับข่าวสารทางการเกษตร

5. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการวางแผนจัดหางบประมาณจากแหล่งอื่นๆนอกเหนือจากรายได้ เพื่อที่จะมาสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานในการพัฒนาทางด้านการเกษตร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในชั้นที่ 5 ภายในจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น เห็นควรให้มีการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในชั้นอื่นๆ และในจังหวัดอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล จะได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาผลกระทบของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาการเกษตรที่มีต่อเกษตรกร เพื่อเป็นการประเมินผลการดำเนินงานอีกทางหนึ่งด้วย
4. ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการส่งเสริม และพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)